

Satakunnan sairaanhoitopiirin peruspääoma

555/00.04.01/2021

Khall 22.11.2021 § 424

Sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen uudistuksessa (jäljempänä sote-uudistus) vastuu sote-palvelujen ja pelastustoimen järjestämisestä siirtyy kunnilta hyvinvointialueille. Uudistuksessa sairaanhoitopiirien tase-erät siirtyvät sellaisenaan hyvinvointialueelle. Yksi keskeinen tase-erä on vieras pääoma ja sen osalta erityisesti pitkäaikaiset lainat. Satakunnan sairaanhoitopiirin asukaslukuun suhteutettu lainakanta on moniin muihin sairaanhoitopiireihin verrattuna melko pieni. Yhtenä keskeisenä syynä tähän on menettely, jolla sairaanhoitopiirin investoinnit on rahoitettu. Sairaanhoitopiirin jäsenkunnat ovat käytännössä maksaneet investointien lainanlyhennykset vuosittain ja kirjanneet ne omassa kirjanpidossaan investointimenoiksi ja kuntayhtymäosuuksien lisäykseksi. Sairaanhoitopiirin taseessa maksuerät on kirjattu peruspääoman lisäykseksi. Koska tehdyt investoinnit on sairaanhoitopiirin taseessa kirjattu pysyvien vastaavien lisäykseksi täysimääräisesti niin, että nuo lainanlyhennyserät eivät ole olleet rahoitusosuuksia investointeihin, ovat jäsenkunnat maksaneet investoinnit myös palveluhinnastoon perustuvan jäsenkuntalaskutuksen kautta poistojen katteena. Menettely on johtanut käytännössä pitkällä aikavälillä siihen, että sairaanhoitopiirin maksuvalmius on vahvistunut ja lainanoton tarve vastavasti vähentynyt.

Sairaanhoitopiirin peruspääoma on määritelty ensimmäistä kertaa 1.1.1997, kun uusi kirjanpitolaki astui voimaan. Sen jälkeen kuntien maksamat osuudet investointeihin ja lainanlyhennyksiin on kirjattu lähes vuosittain edellä mainitulla periaatteella. Liitteenä alustava selvitys peruspääoman muodostumisesta vuodesta 1997 alkaen.

Sote-uudistuksen yhteydessä kunnat joutuvat alaskirjaamaan omista taseistaan kuntayhtymäosuudet. Niistä merkittävin osa on muodostunut edellä mainituista investointien rahoitusosuuksista. Kuntien kannalta tilannetta on helpotettu niin, että kirjausta ei tehdä yli- /alijäämätilille vaan suoraan kunnan peruspääomaa vastaan. Alijäämää tästä ei tämän vuoksi aiheudu. Kunnan oma pääoma kuitenkin pienenee.

Kuntien taseessa olevat lainat, jotka on käytännössä otettu sairaanhoitopiirin lainanlyhennyseriä varten, jäävät taas kokonaan kuntien rasiitteeksi. Tämän vuoksi tulee nopeasti laatia perusteellinen selvitys siitä, mitä taloudellisia vaikutuksia edellä mainitulla investointien rahoitusjärjestelmällä on ollut sairaanhoitopiirin taloudelliseen asemaan ja erityisesti sen lainamäärään. Lisäksi tulee selvittää, kohteleeeko sote-uudistus juuri tämän asian osalta Satakunnan kuntia eriarvoisesti verrattuna muihin kuntiin.

Sairaanhoitopiirin tulee laatia asiasta selvitys yhdessä vastuullisen tilintarkastajansa kanssa. Mikäli selvitys osoittaa, että Satakunnassa käytössä ollut investointien rahoitusmalli aiheuttaa sote-uudistuksen yhteydessä jäsenkuntien taloudelle merkittävän negatiivisen vaikutuksen, tulee sairaanhoitopiirin laatia esitys peruspääomaosuuksien palauttamisesta jäsenkunnille ja

pyytää menettelystä kirjanpitolautakunnan kuntajaoston lausunto.

Valmistelu ja lisätiedot: Hallintojohtaja Kari Kankaanranta, puh. 044 422 4020.

Ehdotus

Kunnanjohtaja:

Kunnanhallitus päättää esittää sairaanhoitopiirin yhtymähallitukselle, että sairaanhoitopiirin tulee välittömästi käynnistää peruspääoman osalta esittelytekstissä kuvattu selvitys.

Päätös

Kunnanhallitus:

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.
